

1. Εισαγωγή

Καλημέρα σας,

Σαν πρόεδρος της ΕΟΕΔΕ χαιρετίζω την σημερινή ημερίδα με θέμα: Η Οικονομική Επιστήμη στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, που διοργανώνεται από το Περιφερειακό Τμήμα Αττικής.

Είναι θέμα που μας ενδιαφέρει διαχρονικά σαν οικονομολόγους εκπαιδευτικούς. Με αφορμή τον χαιρετισμό θα μου επιτρέψετε να κάνω μια σύντομη τοποθέτηση και παρατηρήσεις για την θέση και την προοπτική των Οικονομικών επιστημών στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ΓΕΛ και ΕΠΑΛ) και κατόπιν θα αναφερθώ αναλυτικά στις υπάρχουσες συνθήκες.

Αν οι οικονομικές επιστήμες διδαχθούν στην Δ/βάθμια εκπαίδευση μέσα από το κατάλληλο πρόγραμμα σπουδών θα επιτύχουν, την ενίσχυση των μαθητών στην ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων/ικανοτήτων , **οι οποίες θεωρούνται αναγκαίες για την προσωπική ανάπτυξη του ατόμου, την καλλιέργεια της συνείδησης του ενεργού πολίτη, την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση.**

Πρόκειται για τις εξής **ικανότητες/δεξιότητες:**

- 1) Να αντιλαμβάνεται τις συνέπειες που έχουν οι εναλλακτικές πολιτικές
- 2) Να κατανοεί σύνθετα ζητήματα που επηρεάζουν την ανθρώπινη ζωή
- 3) Να αξιολογεί τους πολιτικούς ηγέτες με κριτική σκέψη, αλλά και με επίγνωση και ρεαλιστική αντίληψη του εφικτού
- 4) Να βλέπει τη χώρα του ως μέρος μίας περίπλοκης παγκόσμιας τάξης
- 5) Ικανότητες που συνάδουν με τη συμπεριφορά τους ως καταναλωτής και γενικότερα ως λήπτης οικονομικών αποφάσεων.

Η ανάπτυξη αυτών των ικανοτήτων/δεξιοτήτων συνηγορούν στην καθιέρωση Οικονομικών Μαθημάτων και στα μαθήματα Γενικής παιδείας σε όλους τους τύπους των Λυκείων

Επισημαίνουμε, ότι, η θέση και η προοπτική των Οικονομικών επιστημών στην Δ/βάθμια εκπαίδευση εξαρτάται και από το πρόγραμμα σπουδών και από τις στρατηγικές διδασκαλίας που θα επιλεγούν για την διδασκαλία του.

Ποια είναι όμως η υπάρχουσα κατάσταση της Οικονομικής παιδείας στη δευτεροβάθμια γενική και επαγγελματική εκπαίδευση;

2. Οικονομική εκπαίδευση στα ΓΕΛ και ΕΠΑΛ

Τα τελευταία χρόνια η χώρα μας διανύει βαθιά ύφεση, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης αρχικά ,της πανδημίας στη συνέχεια και την ενεργειακή κρίση τώρα. Η ύφεση και ο ξαναεμφανιζόμενος πληθωρισμός αγγίζει όλο και περισσότερους πολίτες και η επένδυση στην παιδεία αποτελεί διεθνώς αναγκαιότητα.

Το ίδιο διάστημα ο οικονομικός εγγραμματισμός στη Ελληνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση υποβαθμίστηκε με την κατάργηση ή και υποβάθμιση μαθημάτων, όπως το μάθημα «Αρχές Οικονομίας» (καταργήθηκε από μάθημα γενικής παιδείας), «Αρχές Γενικής Λογιστικής» (καταργήθηκε από μάθημα επιλογής) και «Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών» (υποβαθμίστηκε αρχικά από πανελλαδικά εξεταζόμενο σε επιλεγόμενο μάθημα και κατόπιν καταργήθηκε από μάθημα επιλογής).

Στις οικονομικές αυτές συγκυρίες και λαμβάνοντας υπόψη την συνεχή υποβάθμιση η οποία προαναφέρθηκε αναδεικνύεται η αναγκαιότητα ενδυνάμωσης της **Οικονομικής Παιδείας** ιδιαίτερα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνονται οι παρακάτω τροποποιήσεις στο ωρολόγιο πρόγραμμα του Γυμνασίου και Λυκείου.

1. Να εισαχθεί άμεσα και να διδάσκεται στο Γενικό Λυκείου (ΓΕ.Λ.) και στο Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.), το μάθημα **«Αρχές Οικονομίας» ως μάθημα γενικής παιδείας**, με σκοπό την απόκτηση στοιχειώδους οικονομικής γνώσης. Σε ολόκληρη τη δομή των Ωρολογίων Προγραμμάτων του Γυμνασίου και του Λυκείου, δεν υφίσταται μάθημα γενικής παιδείας το οποίο να παρέχει στους μαθητές γενική οικονομική γνώση. Η συνύπαρξη, για παράδειγμα, κάποιων βασικών οικονομικών εννοιών με αντίστοιχες νομικές και κοινωνικές στο μάθημα της Πολιτικής Παιδείας, δεν δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την επίτευξη των απόκτηση των αναγκαίων βασικών οικονομικών γνώσεων και **αφήνουν τον οικονομικό εγγραμματισμό ατελή και ανολοκλήρωτο. Γενικότερα οι οικονομικές έννοιες και γνώσεις θα πρέπει δίνονται στους μαθητές μέσα από διακριτά οικονομικά μαθήματα.**

2. Στο Γενικό Λύκειο (ΓΕ.Λ.), επίσης, να εξετασθεί πάλι η εισαγωγή του μαθήματος «Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης επιχειρήσεων και υπηρεσιών».

3. Στη Γ' τάξη Γυμνασίου, να ξεκινήσει η διδασκαλία ενός εισαγωγικού οικονομικού μαθήματος για να καλύπτει την απόκτηση βασικών οικονομικών γνώσεων στην υποχρεωτική εκπαίδευση

4. Πέραν του Γενικού Λυκείου (ΓΕ.Λ.), τα διδασκόμενα Οικονομικά μαθήματα στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.), για την απόκτηση Πτυχίου στις Ειδικότητες του Τομέα Διοίκησης και Οικονομίας, όπως είναι οι Αρχές Λογιστικής, οι Λογιστικές Εφαρμογές, οι Αρχές Διοίκησης Επιχειρήσεων (**πανελλαδικά εξεταζόμενο μάθημα ΕΠΑ.Λ.**) , οι Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (**πανελλαδικά εξεταζόμενο μάθημα** για ΓΕ.Λ. και ΕΠΑ.Λ.), Εφαρμογές Μάρκετινγκ, Εφαρμογές Εφοδιαστικής

(logistics), Οργάνωση και Διαχείριση Αποθηκών, Οργάνωση και Λειτουργία Τουριστικών Επιχειρήσεων, Σύγχρονο Περιβάλλον Γραφείου, κ.λπ. κατά Ειδικότητα, απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, καθώς τα Πτυχία οδηγούν είτε στην αγορά εργασίας, είτε στις Τάξεις Μαθητείας. Κατά συνέπεια, κρίνεται απαραίτητο:

- Αυτά τα Οικονομικά μαθήματα να διδάσκονται από εκπαιδευτικούς αποφοίτους Πανεπιστημιακών Οικονομικών σχολών ή Πτυχιούχους των τ έως Τ.Ε.Ι. αντίστοιχων ειδικοτήτων.

Επαναλαμβάνω ότι εκτός των προαναφερθέντων αλλαγών στα ωρολόγια προγράμματα είναι σημαντικό να γραφούν νέα προγράμματα σπουδών με σύγχρονες μεθόδους και στρατηγικές διδασκαλίας και αυτά να περάσουν στα νέα διδακτικά βιβλία.

Τελειώνοντας θα ήθελα να τονίσω πάλι την ανάγκη που υπάρχει ο κάθε απόφοιτος Λυκείου να έχει βασικές οικονομικές γνώσεις μέσα απο οικονομικά μαθήματα γενικής παιδείας.

Οι βασικές οικονομικές γνώσεις θα δώσουν τη δυνατότητα στον αυριανό οικονομικά ενημερωμένο πολίτη, να αξιολογεί τα οικονομικά προεκλογικά προγράμματα των κομμάτων, την εφαρμοζόμενη οικονομική πολιτική της εκάστοτε Κυβέρνησης, την οικογενειακή και ατομική διαχείριση των οικονομικών του και να δρά συνειδητά σαν δημοκρατικός πολίτης.

Στον επαγγελματικό τομέα, ο οικονομικός εγγραμματισμός βοηθά στην επαγγελματική ευελιξία, στην λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και στη διαχείριση των μικρών ή ατομικών επιχειρήσεων.

Το οικονομικό υπόβαθρο είναι, επίσης, αναγκαίο για το «κτίσιμο» όλων των ειδικοτήτων στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Τελειώνοντας θέλω να ευχηθώ καλή επιτυχία στις εργασίες της ημερίδας .

Δρ Χαρίκλεια Ξάνθη